USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Filipa Dienstbiera a soudkyně Mgr. Barbory Berkové v právní věci žalobce: **O. R. M.**, zastoupený JUDr. Marošem Matiaškem, LL.M., advokátem, sídlem Ovenecká 78/33, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, sídlem Nad Štolou 3, Praha 4, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. června 2018 č. j. OAM-332/ZA-ZA14-P05-PD1-2014, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 9. září 2019 č. j. 75 Az 3/2018 - 46

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovenému zástupci žalobce JUDr. Maroši Matiaškovi, LL.M., advokátu, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **8 228 Kč**, která je splatná do jednoho měsíce od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Odůvodnění:

[1] Žalobci byla v roce 2014 udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, na dva roky (rozhodnutí žalovaného ze dne 15. září 2014 č. j. OAM-332/ZA-ZA14-HA18-2014).

[2] Dne 15. srpna 2016 žalobce požádal o prodloužení doplňkové ochrany. Při pohovoru uvedl, že politické změny, ke kterým došlo poté, co mu byla udělena doplňková ochrana, se normálních lidí nijak nedotkly. Žalobce neví, co by se mu v případě návratu mohlo stát. Je zvyklý na svobodu vyjadřování, mohl by být za své projevy postižen. Obává se též, že by mu nebylo umožněno pracovat v jeho oboru. Mohl by být postižen stejně jako další odborníci, kteří opustili Kubu, takoví lidé jsou považováni za zrádce. Informace má žalobce od příbuzných žijících na Kubě a ze sdělovacích prostředků.

[3] Rozhodnutím označeným v návětí žalovaný žalobci neprodloužil doplňkovou ochranu, neboť dospěl k závěru, že v zemi původu žalobce došlo k zásadním a trvalým změnám okolností. Žalovaný zdůraznil, že žalobci byla doplňková ochrana udělena proto, že překročil zákonem předvídanou dobu pobytu mimo svou vlast, a proto mu hrozily problémy ze strany kubánských úřadů. Nyní však již navrátivší se občané Kuby nečelí automatickým závažným problémům a nebezpečí vážné újmy. Byl totiž novelizován migrační zákon Kubánské republiky a došlo k rozšíření možností kubánských občanů cestovat do zahraničí. Kubánské orgány nové znění zákona v drtivé většině případů respektují, výjimku tvoří pouze případy některých opozičních aktivistů. Osoby, které se vrátily do vlasti po delším pobytu v zahraničí, úřady ve většině případů nesledují. Pokud tyto osoby neporušily migrační zákon, nejsou jim ukládány omezení či sankce, pobyt v zahraničí neovlivňuje jejich další život na Kubě, nemají zásadní problém s reintegrací a nejsou omezeny v přístupu k sociálnímu a zdravotnímu systému či na trh práce. Žalovaný nemá informace o postihu neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu. Obavy žalobce vyhodnotil žalovaný jako nepodložené a subjektivní, nic nesvědčí o tom, že by problémům, na něž žalobce poukazoval, měl být vystaven on sám.

[4] Žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) rozsudkem označeným v návětí. Zdůraznil, že žalobce netvrdil, že byl ve své vlasti pronásledován z některého z azylově relevantních důvodů, naopak uvedl, že nebyl politicky ani jinak veřejně aktivní, nebyl trestně stíhán a důvodem jeho odchodu z Kuby a podání žádosti o mezinárodní ochranu byla touha žít s dcerou a jejími dětmi v České republice. V období od udělení doplňkové ochrany žalobci došlo na Kubě k podstatným změnám, její občané již nečelí automatickým závažným problémům při vycestování a následném návratu. Nejsou tedy objektivní důvody bránící žalobci v návratu do země původu. Žalobce neuvedl žádnou skutečnost svědčící o tom, že by mu v případě návratu na Kubu hrozila vážná újma.

[5] Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Namítal, že Městský soud v Praze v rozsudku ze dne 11. září 2018 č. j. 4 Az 68/2017 - 58 posoudil obdobný případ prodloužení doplňkové ochrany žadatele z Kuby zcela odlišně než krajský soud v případě stěžovatele. Doplňkovou ochranu lze neprodloužit jen, pokud došlo k zásadní změně okolností, které žalovaného dříve vedly k udělení mezinárodní ochrany. V řízení o prodloužení doplňkové ochrany nelze revidovat původní rozhodnutí o jejím udělení. Dle názoru stěžovatele od té doby, kdy mu byla udělena doplňková ochrana, k žádné reálné a podstatné změně okolností nedošlo. Na Kubě se nedodržují lidská práva a tamní obyvatelstvo nemůže svobodně prosazovat svá osobní přesvědčení a chránit své zájmy. Různé zprávy o zemi původu potvrzují přetrvávající nepříznivou situaci. Osoby, které se snažily legálně migrovat, vyslýchala policie, byly pokutovány, šikanovány, zastrašovány a propouštěny ze zaměstnání. Pokračuje masová emigrace z Kuby z důvodu porušování lidských práv, dochází ke stovkám svévolných zadržením za měsíc. Žalovaný se však těmto problémům vůbec nevěnoval a opřel se o zcela obecné závěry, které jsou v přímém rozporu se zprávami, které předkládá stěžovatel. I krajský soud se zprávami o situaci na Kubě zabýval jen okrajově. Změna kubánského migračního zákona proběhla již v roce 2012, nemůže jít tedy o změnu okolností od udělení doplňkové ochrany. Samotná změna v zákoně navíc neznamená posun v praxi. Stěžovatel je přesvědčen, že mu v případě návratu do země původu stále

hrozí nebezpečí vážné újmy. Změna okolností v zemi původu stěžovatele není ve vztahu rozhodnému v době, kdy byla stěžovateli udělena doplňková ochrana, významná ani dlouhodobá. Stěžovateli byla doplňková ochrana udělena z důvodu hrozící vážné újmy s ohledem na to, že stěžovatel překročil dobu, na kterou měl povolené vycestování. Konkrétnější důvody nebyly v rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany rozvedeny. Obecná formulace odůvodnění tohoto rozhodnutí však vyžaduje náročnější vysvětlení, proč tu již důvody pro udělení doplňkové ochrany nejsou. Krajský soud ani žalovaný správní orgán však neprokázaly změnu v přístupu kubánských orgánů k osobám, které se navrátily na Kubu.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že skutečným důvodem žádosti stěžovatele o prodloužení doplňkové ochrany je snaha o legalizaci pobytu na území České republiky za situace, kdy již nemá žádné azylově relevantní důvody, které by mu bránily v návratu do vlasti. Zprávy, na které stěžovatel odkazoval, mají doplňující charakter popisující celkovou situaci na Kubě, avšak přímo nesouvisejí s osobou stěžovatele. Žalovaný vycházel z aktuálních a přesných informací o situaci v zemi původu stěžovatele, většina z nich pocházela od respektovaných mezinárodních organizací. Zopakoval, že od udělení doplňkové ochrany stěžovateli došlo na Kubě k podstatným změnám v možnosti vycestování a návratů, občané již automaticky nečelí závažným problémům a nebezpečí vážné újmy.

[7] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s."), neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. dubna 2006 č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud stručné odůvodnění připojuje.

[8] Nejvyšší správní soud již v minulosti posuzoval rozhodnutí o neprodloužení doplňkové ochrany občance Kubánské republiky odůvodněné podobně jako v projednávaném případě, přičemž dospěl k závěru, že „*skutečnost, že žalovaný v minulosti doplňkovou ochranu stěžovatelce udělil, a poté rozhodl o jejím neprodloužení, sama o sobě nezpůsobuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Na tom nic nemění ani skutečnost, že nový migrační zákon byl v Kubánské republice přijat již v roce 2012 (s účinností od počátku roku 2013), tedy před vydáním prvního rozhodnutí, kterým byla doplňková ochrana stěžovatelce udělena. Je třeba vzít v úvahu, že informace o zemi původu je možné z logiky věci získat až s určitým zpožděním. Tyto informace se vždy vztahují k minulosti, byť s ohledem na požadavek aktuálnosti informací o zemi původu k minulosti bezprostředně předcházející rozhodnutí. Pokud navíc v zemi původu dojde ke změně zákona, která může mít vliv na okolnosti odůvodňující udělení doplňkové ochrany, je na místě jistá obezřetnost správního orgánu ohledně zkoumání, zda se tato formální změna promítne též adekvátním způsobem v jednání státních orgánů. [...] Odstup několika let umožnil žalovanému vyhodnotit, jakým způsobem je nový migrační zákon aplikován. Doplňková ochrana byla stěžovatelce udělena v době, kdy nebylo možné učinit zcela jednoznačný závěr o tom, jak v jednotlivých případech státní úřady postupují vůči navracejícím se osobám, ve sporném případě tedy postupoval ve prospěch stěžovatelky jako žadatelky o udělení mezinárodní ochrany*" (usnesení

ze dne 14. března 2018 č. j. 6 Azs 369/2017 - 41). Nejvyšší správní soud nezjistil přiměřenou pravděpodobnost, že by tehdejší stěžovatelka byla po návratu na Kubu uvězněna nebo že by u ní bylo dáno reálné nebezpečí nelidského a ponižujícího zacházení pouze v důsledku skutečnosti, že byla v postavení emigranta (stejně jako stěžovatel). Z informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 15. března 2017, z níž vycházel žalovaný i v nyní projednávané věci, totiž vyplývá, *„že i když kubánský občan překročí dvouletou lhůtu pobytu v zahraničí (po jejímž uplynutí je považován za emigranta), může na kubánském zastupitelském úřadě vyřídit obnovení trvalého pobytu na Kubě, případně odcestovat na Kubu, kde může pobývat 90 dní a trvalý pobyt obnovit tam. Takový občan by se neměl setkat na Kubě s negativními důsledky předchozího pobytu v zahraničí, práva osob dle nového migračního zákona jsou respektována. Ke svévolnému výkladu zákona dochází pouze v případě opozičních aktivistů a státní úřady dále omezují svobodu vycestování vysoce kvalifikovaných pracovníků a zaměstnanců bezpečnostních složek*“ (kromě citovaného usnesení srov. též rozsudek ze dne 29. května 2019 č. j. 6 Azs 335/2015 - 35 a usnesení ze dne 6. června 2019 č. j. 4 Azs 68/2019 - 54, ze dne 16. října 2018 č. j. 2 Azs 200/2018 - 36, ze dne 24. července 2019 č. j. 4 Azs 112/2019 - 46).

[9] Podle ustálené a vnitřně jednotné judikatury Nejvyššího správního soudu tedy současná situace na Kubě není sama o sobě důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Tato judikatura tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stěžovatelovy námitky. Nejvyšší správní soud rovněž nedospěl k závěru, že by krajský soud hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítl.

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

[12] Žalobci byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 7. listopadu 2019 č. j. 6 Azs 197/2019 - 22 ustanoven zástupcem advokát. Hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce v takovém případě platí stát (§ 35 odst. 10 věta první za středníkem s. ř. s.). Ustanovenému zástupci byla přiznána odměna za dva úkony právní služby spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)] a v sepisu a podání doplnění kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu], za něž mu za každý náleží odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bod 5 aplikovaný na základě § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu] a 300 Kč jako paušální náhrada hotových výdajů (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu), celkem tedy 6 800 Kč. Ustanovený zástupce žalobce doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, přiznaná odměna se mu proto navyšuje o 21 % čítajících výši této daně na konečných 8 228 Kč. K jejímu uhrazení byla stanovena přiměřená lhůta jednoho měsíce.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

pokračování

V Brně dne 22. ledna 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu